

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: Udrag fra De, der tog hjemmefra 4

Citation: Larsen, Karl: "De, der tog hjemmefra 4: En tro Tjener. Moder og Børn. Forsvunden - genfunden", i Larsen, Karl: *De, der tog hjemmefra 4: En tro Tjener. Moder og Børn. Forsvunden - genfunden*, Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag, 1912-1914, s. 37. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-larsenk_15-shoot-idm139735994862224/facsimile.pdf (tilgået 23. oktober 2021)

Anvendt udgave: De, der tog hjemmefra 4: En tro Tjener. Moder og Børn. Forsvunden - genfunden

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

var en af de bedste til at skyde og marschere. Alt gik meget godt, indtil Rygtet naaede os om, at Buschiri var i Anmarsch, hvad skulde vi nu gøre? Med en 60 Soldater imod 6000 kunde vi jo ikke kæmpe, ja vi kunde ikke forsvare os fra vort eget Hus, da det ikke var befæstiget. Nu var gode Raad dyre; der maatte bygges en Fæstningsmur om vort Hus, men hvorledes faa den færdig, da ingen af de Sorte forstod Murerhaandværket, og hvem skulde lede Arbejdet? — Jeg blev valgt. Fra Vaniemvesi-karavanen [*Karavane fra Landet Vaniemvesi eller Uniamvesi, som er beboet af et af de indfødte Kriger- og Nomadefolk Wangoni'erne*] søgte jeg mig en ganske Mængde [*ganze Menge, hel Mængde*] af de mindre dumme Folk ud, lod Halvparten bære Sten, nogle brænde Kalk og andre bygge Murene. Det gik i Førstningen meget langsomt, men de Sorte lærte hver Dag og arbejdede stedse bedre og bedre...“

Selve Kampenes Karakter og Chr. Lautherborns direkte Deltagelse i dem fremgaar af Brevene fra 1889. Pr. 24. Februar erindres først om Ekspeditioner, der var foretagne mod Oprørerne ud fra Bagamojo, og fortsættes:

„Jeg var i Haab om, at Krigen snart vilde faa en Ende, saaledes saa det ud her. Alle Oprørerne havde flygtet paa den anden Side Kinganifloden, og i Bagamojo begyndte Negrene at istandsætte deres Hytter, som under Krigen var slemme medtagne; de indiske Købmænd, som var flygtede til Sansibar, kom en efter en anden tilbage, og alt begyndte at komme tilbage i den gamle Gænge; vi Europæere kunde foretage lange Spadsereture ind i Landet, uden at

behøve at frygte for at blive overfaldet, og vi alle haabede snart at kunne synge: „Nu staar Riflen tom i Krogen, nu er vi alle kun Fredens Mænd.“ Men [vi] havde forregnet os i temmelig høj Grad, thi i Slutningen af November lød Rygtet fra alle Kanter: Buschiri er i Anmarch fra Pangani, han har to Kanoner og tre Hundrede Bagladegeværer, vil forene sig med Oprørerne paa den anden Side Kingani og vil med sin ganske Magt enten dø eller vinde. Og ganske rigtig den 29. og 30. November satte han med sine Folk og Oprørerne fra Bagamojo over Floden ialt 5000 Mand og opslog sin Lejr omtrent $\frac{3}{4}$ Mil fra Bagamojo. Fjerde December forlod Krigsskibet Leipzig sin Ankerplads for Sansibar og efterlod sig to smaa Dampbaade, hver forsynet med en Revolverkanon, saa de, med deres hurtig afskudte Granater, kunde holde alt omkring Huset rent for Fjendens Folk; en saadan Revolverkanon skyder omtrent saa hurtigt som et Repetergevær, jeg tror nok, man kan affyre 30 til 32 Skud i Minuttet. Den fjerde om Natten besatte Buschiri med sine Folk Bagamojo, gravede dybe Løbegrave langs Stranden bag en tæt Tornhæk, hvor det var en Umulighed at trænge igennem; fra [aus, af, fra] en Masse Kampesten havde de bygget en Skanse, saa de var alle i en saa fortræffelig Dækning, at hvis Matroserne fra Krigsskibet vilde lande, kunde de skyde dem alle ned uden selv at blive truffet. Det var nemlig Buschiris Mening med Halvdelen af sine Folk at besætte Stranden og forhindre Matroserne i at lande, medens han med den anden Halvdel vilde angribe vort Hus, trænge ind og dræbe os. Ethvert Men-

neske bygger jo Luftkasteller mere eller mindre, og mange gaar endog saa vidt, at de anser dem for solide Bygninger og bliver ganske bestyrtet, naar de paa en Gang ramler sammen, og, som tit sker, river Bygmesteren med i Faldet. Saaledes gik det ogsaa med Buschiris Luftkastel. Den femte December om Morgenen begyndte Angrebet; Buschiri gned sig fornøjet i Hænderne, medens han holdt paa Torvet paa sit hvide Muskakæsel og gav Befaling til sine Folk, thi nu var det jo en let Sag for ham at gøre alle Tyskerne et Hoved kortere, da ingen Krigsskib var der; de to smaa Dampbaade var alt for ubetydelige, til at han skulde bryde sig noget om dem, og at vi fra vort Hus kunde tilbageslaa et Angreb, kunde der jo ikke være Tale om, saa hans Folk omringede vort Hus; men før de havde indtaget deres Plads, var de to smaa Dampbaade kommet temmelig nær Land, og de paa Stranden posterede Sorte begyndte at fyre paa dem. Da vi ikke vidste, hvad der var i Vejen, blev en Afdeling sorte Soldater med en Europæer som Fører sendt ned for at jage Oprørerne bort, men de blev modtaget af en saa morderisk Ild, at de maatte søge Dækning i en Hulvej. Nu kom de to smaa Dampbaade godt i Brug, de begyndte at affyre deres Kanoner, idet de stadig gled nærmere til Skansen og Tornhækken, og vi fulgte med heftig Geværild bagefter paa Strandbredden. Saasnart det første Kanonskud faldt fra Baadene, begyndte vore Folk at juble, idet de raabte, „Baaden har en Kanon, saa maa Buschiri vige, fremad, ned med Oprørerne, Tyskerne er de bedste, de skal være Herrer her!“ Buschiris Folk har ikke set

meget i det Par Minutter, de holdt sig i Gravene og bag Skansen; thi lidt over Hundrede velrettede Granater kreperede inde imellem dem og sendte Stene og Sand omkring Ørene paa dem og frembragte en umaadelig stor Støvsy, hvorhen vi sendte vore Kugler saa rask, vi kunde skyde. Den Modtagelse var for stærk og uventet for Buschiris Folk, som jo i Pangani aldeles ikke havde været i noget Slag, da det ikke kunde falde os seks Europæere ind at indlade os i Kamp med en saadan Overmagt; og i Plyndringen af Dr. Meyers Karavane [*Dr. H. Meyer, tysk Opdagelsesrejsende*] var der jo ikke heller faldet et Skud, og paa Vejen fra Pangani til Bagamojo flygtede alt, naar de hørte, at Buschiri var nær, saa den Tanke havde virkelig bemægtiget sig dem, at de var uovervindelige. Men den korte Tid, som de holdt sig bag Skansen, syntes at have bragt dem paa andre Tanker og trods alt det Sand, som de havde faaet i Øjnene, gjort dem mere klartseende, og som naar man træder i en Myretue, og Myrerne løber imellem hinanden for at bemægtige sig Æggene, saaledes saá det ud her, da de vilde flygte og forsøgte at slæbe de Saarede og Døde med sig. I den Forvirring, som var opstaaet mellem dem, havde ingen Kommandoen, og de opgav ogsaa snart Forsøget at bringe andet i Sikkerhed og syntes kun at besjæles af en og samme Tanke, nemlig at komme bort derfra saa hurtigt som muligt. Den anden Afdeling, som skulde angribe Huset, var det ikke gaaet et Haar bedre; de to Kanoner, som var der, havde haft en god Virkning og drev Fjenden tilbage, som forfulgt af vore sorte Soldater flygtede med en

Færdighed, der gjorde Buschiris ædle Muskakæsel [*Maskatæsel, fra Maskat, større Handelsby i S. Ø. Arabien*] til Skamme, thi skønt det anstregte sig af alle Kræfter for at komme med, blev det dog langt tilbage. Hele Kampen havde vareet en halv Time, og Buschiris smukke Drøm var til Ende; han vaagnede og fandt sig paa Flugt med alle sine Tapre i Spidsen, og en Time efter, han havde begyndt Angrebet, var alt roligt.“

Brevet pr. 6. Marts s. A. indeholder en længere Skildring af et senere Overfald, som Buschiri forsøger paa det tyske Selskabs Bygninger og Karavanseraiet i Bagamojo. Buschiri fører ved den Lejlighed 2 Kanoner i Marken, som Tyskerne, ved hans første overvældende Anfald i 1888, ikke havde kunnet føre med sig, men havde gemt hos en indfødt Høvding, der senere maatte udlevere dem til den store Oprører; Kanonerne benævnes efter de tyske Stationer, hvor de hørte hjemme:

„Den 3die Marts Kl. 6 om Morgenen vaagnede jeg ved et Par Kanonskud. Jeg havde været paa Vagt om Natten og sov derfor temmelig haardt; jeg sprang ud af Sengen, kom i Klæderne i en Fart, greb mit Gevær og løb nedenunder. Da jeg havde naaet derved, faldt et andet Skud, og man kunde se Kruttdampen, ikke langt fra vort Hus, bag en arabisk Moske. Et Par Kugler havde truffet vort Hus og blev stikkende i Muren. Saa blev vi enige om at gøre et Udfald, som jeg kun kan beskrive set fra Huset, da jeg selv ikke kunde komme med, men maattet blive hjemme ved Huset og passe paa, at Fjenden ikke anfaldt vore Folk i Ryggen.

15 Marinesoldater, 28 Negersoldater, 3 af Sel-